

STRESZCZENIE

Celem niniejszej rozprawy naukowej jest ukazanie statusu czterech zasad współżycia społecznego w duszpasterstwie rodzin. Zawarta w niej wiedza teoretyczna stanowi próbę przedstawienia pastoralnego sprawozdania z zakresu pasterskiego nauczania papieża Franciszka wobec rodzin. Aspekt pastoralny rozprawy doktorskiej uwzględnia cztery zasady współżycia – rozwoju społecznego. Papieskie zasady wyjaśniają procesy i zjawiska występujące w życiu rodzinnym. Cztery zasady papieża Franciszka stanowią cenny wkład dla Kościoła. Kościół ukazuje wizję chrześcijańskiego życia wobec małżeństw i rodzin.

Układ metodologiczny pracy jest dla każdego rozdziału jednakowy i sprowadza się do trzech kroków. Pierwszym jest przesłanka wstępna, czyli filozoficzno-humanistyczna. Drugim jest przesłanka główna, czyli teologiczna. Trzecim jest wniosek, czyli zachęta pastoralno-strategiczna.

Cztery zasady przypominają o niezmiennych, tj. stałych pryncypiach funkcjonowania rodziny. Studium teoretycznym nie tylko systematyzuje wiedzę, ale przybliża duszpasterskie wypowiedzi papieża Franciszka, które powinni znać biskupi, księża, katecheci, doradcy życia rodzinnego oraz mężowie i żony. Nauczanie papieża Franciszka o rodzinie koresponduje z jego zachętą do otwierania się na „Radość Ewangelii”. Papież w adhortacji apostolskiej „Evangelii gaudium”, porusza kwestię dobra wspólnego i pokoju społecznego w świetle postulatów nauki społecznej Kościoła. Papież ukazuje cztery zasady, które kierują rozwojem współżycia społecznego.

Rodzina stanowi przestrzeń dla duszpasterskiej posługi Kościoła. Posługa ta kształtuje relacje w rodzinie. Papież Franciszek ukazuje cztery zasady, w którym ważniejszy jest czas niż przestrzeń, jedność niż konflikt, rzeczywistość a nie idea oraz całość a nie część. Uwidacznia się hipoteza o skuteczności czterech zasad w relacjach podstawowej komórki społecznej, jaką jest rodzina. Po pierwsze, cztery zasady zostały ukazane jako teoretyczny schemat konkretnych i konstruktywnych obszarów działalności duszpasterskiej. Po drugie, cztery zasady służą udokumentowaniu naukowości i charakteru teologicznego sakramentu małżeństwa. Po trzecie cztery zasady spełniają i obrazują kryterium prawdziwości teologii pastoralnej.

Papież Franciszek okazuje się odpowiedzialnym inicjatorem duszpasterskiej działalności wobec rodzin, a jego nauczanie jest źródłem tego duszpasterstwa. Duszpasterstwo rodzin wymaga odwagi i kreatywności na etapie teoretycznych rozważań nad celem i stylem działalności duszpasterskiej i ewangelicznej wobec rodzin.

Duszpasterstwo rodzin oznacza system działań, których celem jest urzeczywistnienie zbawczego planu wobec jednego z najcenniejszych dóbr ludzkości jakim jest rodzina. Wypełnienie tego zadania wymaga nieustannego poznawania, nieomylnego przekazywania i interpretowania prawdy o rodzinie w świetle Objawienia Bożego. W praktyce duszpasterstwo rodzin troszczy się o warunki sprzyjające realizacji prawdy o rodzinie oraz udziela konkretnej pomocy w wypełnianiu tego powołania.

Wnioski pastoralno-strategiczne niniejszej rozprawy okazują się praktyczną pomocą w duszpasterstwie, tj. we wprowadzaniu stałej formacji małżeństw i rodzin: ludzkiej, duchowej i intelektualnej. Również w pielęgnowaniu jedności małżeńskiej poprzez: rozwiązywanie konfliktów, prowadzenie dialogu, życie w prawdzie. Wszystko to dla ciągłego uzdrawiania relacji. Wnioski ukazane niniejszej pracy mogą okazać się inspiracją do podjęcie dalszych badań – diagnozy w kwestii potwierdzenia skuteczności czterech zasad na grupie wybranych rodzin. Zamiarem autora niniejszej pracy jest stworzenie modelu duszpasterstwa wobec małżeństwa i rodziny.

Praktyczna realizacja czterech zasad ma miejsce w skutecznej działalności duszpasterskiej wobec rodzin. Niniejsze opracowanie wskazuje na istotę relacji międzyosobowych – na bardzo ważnej płaszczyźnie życia społecznego – jaką jest rodzina. Wiele zależy od rodzin. Małżonkowie przekazują dar życia, tworzą rodzinę. Rodzina to podstawowa komórka społeczeństwa.

Cztery zasady ukazują działalność duszpasterską, która ściśle łączy się z życiem wiernych wyznawaną przez nich wiarą. Tym samym status, tj. rola i miejsce czterech zasad wpisali się w zakres naukowej refleksji teologii pastoralnej, jakim jest wiązanie teorii z praktyką. Rozprawa ta przypomina, że każda praktyka realizuje pewną teorię, która staje się przedmiotem naukowej refleksji. Opisane cztery zasady, jako podstawowe i ogólne twierdzenia, domagają się wciąż podejmowania, pogłębia i potwierdzania ich słuszności w dalszych badaniach naukowych.

Pontyfikat papieża Franciszka stawia w centralnym miejscu duszpasterstwo rodzin w życiu Kościoła. Jest apelem o wsparcie i obronę małżeństw i rodzin. Nauczanie Franciszka spełnia wymóg celu i istoty duszpasterstwa rodzin, którym jest urzeczywistnienie zbawczego planu w kwestii rodziny. Poprzez cztery zasady można lepiej poznać rzeczywistość rodzinną. A w projektowaniu modelu duszpasterstwa rodzin można uniknąć błędów strukturalnych oraz treściowych.